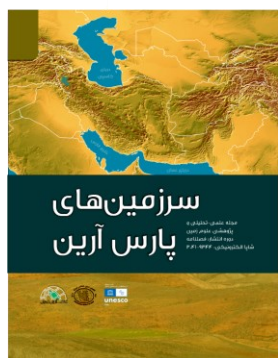

اثرات سوخت‌های فسیلی بر محیط زیست: با نگاهی به خاورمیانه و ایران

اسکندر پورعسگری[✉]، نسیم قربانی^۲، روشنگ ارغایی^۳

چکیده

ترکیب هیدروسفر و اتمسفر زمین در ابتدای شکل‌گیری زمین و آرکن با وضعیت فعلی آن بسیار متفاوت بود. در آرکن، ترکیب جو عمدتاً CO₂، با مقادیر کمی گازهای متان و نیتروژن و تقریباً بدون اکسیژن بود. علاوه بر این، آب اقیانوس دارای pH اسیدی بود. پس از چند صد میلیون سال فعالیت‌های زمین‌شناسی و زیستی، تقریباً از اواخر پروتروزویک و فانروزویک، ترکیب جو و هیدروسفر شکل کنونی را به خود گرفته است. از آغاز پالئوزویک تا میوسن، برای بیش از چهارصد میلیون سال، در نتیجه فعالیت‌های زیستی و پدیده‌های زمین‌شناسی، بخشی از گاز دی‌اکسید کربن جو در سوخت‌های فسیلی (نفت، گاز، زغالسنگ) تجمع یافت. پس از انقلاب صنعتی تمدن بشری بر استفاده از سوخت‌های فسیلی افزود. با اوج استفاده از این منابع در سال ۱۹۵۰ تاکنون و ادامه این روند تا سال ۲۰۵۰ یعنی در حدود ۱۰۰ سال، تقریباً ۸۰ درصد از ذخایر انباشته جهان را مصرف خواهد کرد. سوخت‌های فسیلی، افزایش ناگهانی CO₂ در چنین زمان کوتاهی به معنای وارد کردن یک شوک ناگهانی به ترکیب جو و در نتیجه افزایش گرمای زمین است و انتظار می‌رود این روند شدیدتر شود. این مشکل باعث تغییراتی در آب و هوای کره زمین شده و نتیجه آن تغییرات شدید بارندگی، خشکسالی در برخی مناطق از جمله ایران، خاورمیانه و شمال آفریقا، تغییر الگوی بارندگی و نوع آن در آینده نزدیک خواهد بود. سیاره زمین، خشک شدن بسیاری از دریاچه‌ها و رودخانه‌ها در مناطقی با عرضهای جغرافیایی ۲۰ تا ۳۵ درجه و همچنین تغییر در سطح آب اقیانوس‌ها و حتی تغییرات pH آنها جامعه بشری و برخی از گونه‌های زیستی را تهدید می‌کند.

تاریخچه مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۵/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۶/۱۷

انتشار برخط: ۱۴۰۲/۷/۷

واژگان کلیدی

سوخت‌های فسیلی،
بارش، تغییر اقلیم،
اقلیم ایران و خاورمیانه

وابستگی نویسنده

دانشگاه ساسکاچوان، گروه
زمین‌شناسی، مهندسی عمران
و محیط زیست، ساسکاتون،
کانادا

استناد: پورعسگری، اسکندر، قربانی، نسیم، ارغایی، روشنگ (۱۴۰۲). اثرات سوخت‌های فسیلی بر محیط

زیست: با نگاهی به خاورمیانه و ایران، سرزمین‌های پارس آراین، سال اول، شماره دوم (۸۴)

شناسه دیجیتال: 10.61186/jpat.2024.2.5

ناشر: مرکز پژوهشی زمین‌شناسی آراین زمین © نویسنده.

¹ Eskandar.poorasgari@gmail.com